

Struktura i zasady działalności Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Gliwickiej

„Radość miłości przeżywana w rodzinach jest także radością Kościoła.”

(AL 1)

I. Struktura Duszpasterstwa Rodzin w Kościele Katolickim

Do struktur ogólnokościelnych duszpasterstwa rodzin należy Dykasteria ds. Świeckich, Rodziny i Życia oraz odbywające się co trzy lata światowe spotkania rodzin. W skład dykasterii wchodzi papieskie rady ds. świeckich i ds. rodziny oraz Papieska Akademia Życia „Pro Vita”. Do jej kompetencji należą sprawy związane z promocją i ochroną życia, apostołstwem świeckich oraz duszpasterstwem rodziny i jej misją.

II. Struktura Duszpasterstwa Rodzin w Polsce

1. Przy Konferencji Episkopatu Polski jako organ wspomagający jej prace i decyzje dotyczące małżeństwa i rodziny funkcjonuje Rada ds. Rodziny, której przewodniczy biskup będący członkiem KEP. Zadaniem Rady jest troska o rodzinę i o jej prawa, promocja godności rodziny i kobiety, troska o dzieci, obrona życia poczętego i związane z tym sprawy. Rada, w ramach określonych przez Zebranie Plenarne KEP, studiuje należące do zakresu jej działania problemy, podejmuje inicjatywy i opracowuje materiały duszpasterskie oraz projekty dokumentów. W razie potrzeby Rada opiniuje sprawy związane z jej kompetencją przesłane przez przewodniczącego KEP lub Sekretariat Episkopatu i pomaga im w ich rozwiązaniu.
2. Rada ds. Rodziny posiada organ wykonawczy zwany Krajowym Ośrodkiem Duszpasterstwa Rodzin, który poprzez Krajowego Duszpasterza Rodzin i Krajową Doradczynię Życia Rodzinnego informuje, animuje i koordynuje działania Episkopatu Polski z diecezjalnymi. Odpowiada za publikację dokumentów papieskich oraz wydanych przez KEP, dotyczących nauczania o małżeństwie i rodzinie. Prowadzi dokumentację działalności własnej i gromadzi sprawozdania Diecezjalnych Wydziałów Duszpasterstwa Rodzin. Jest organizatorem corocznej pielgrzymki małżeństw i rodzin na Jasną Górę.
3. Diecezjalne Duszpasterstwa Rodzin pogrupowane są w 6 rejonów celem usprawnienia współpracy między Radą ds. Rodziny, KODR-em i diecezjami. Raz w roku odbywają się dwudniowe spotkania w którymś z rejonów. Diecezja gliwicka należy do rejonu południowego, który obejmuje również diecezje: bielsko-żywiecką, katowicką, kielecką, krakowską, opolską, tarnowską i sosnowiecką. Oprócz spotkań rejonowych dwa razy w roku odbywają się sesje duszpasterstwa rodzin (wiosenna i jesienna). Spotkania te są organizowane dla diecezjalnych duszpasterzy rodzin i diecezjalnych doradców. Raz w roku organizuje się czterodniowe spotkanie formacyjno-szkoleniowe dla diecezjalnych doradców życia rodzinnego.

III. Struktura diecezjalna Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Gliwickiej

1. Wydział Duszpasterstwa Rodzin

Pierwszą osobą odpowiedzialną za duszpasterstwo rodzin w diecezji gliwickiej jest Biskup Gliwicki, który jako ojciec i pasterz szczególnie troszczy się o tę dziedzinę duszpasterstwa i poświęca jej zainteresowanie, troskę i czas, zapewniając wszelkie środki do działania. Biskup Gliwicki powołuje Wydział Duszpasterstwa Rodzin jako jednostkę Kurii Diecezjalnej w Gliwicach.

2. Diecezjalny Duszpasterz Rodzin

Wydziałem kieruje dyrektor, który jest Diecezjalnym Duszpasterzem Rodzin Diecezji Gliwickiej. Zaleca się, aby diecezjalny duszpasterz rodzin odbył specjalistyczne studia z zakresu katolickiej nauki o rodzinie i powinien być skierowany tylko do tego dzieła, ponieważ pastoralna troska o małżeństwo i rodzinę wymaga dyspozycyjności i poświęcenia odpowiedniej ilości czasu. Zaleca się, by duszpasterz rodzin był zatrudniony w kurii diecezjalnej w pełnym wymiarze etatu. Diecezjalny duszpasterz rodzin jest głównym inspiratorem i organizatorem duszpasterstwa rodzin na terenie diecezji. Troszczy się on o właściwe zrozumienie wagi i celów duszpasterstwa rodzin. Realizuje to poprzez starania o odpowiednie przygotowanie duchowieństwa w diecezji i wytworzenie płaszczyzny współpracy z biskupami diecezji, duszpasterzem ogólnym, służby zdrowia, młodzieży, wydziałem katechetycznym, dekanalnymi duszpasterzami rodzin.

Dyrektor z polecenia Biskupa Gliwickiego i przy współpracy z Diecezjalnym Doradcą Życia Rodzinnego:

- Organizuje duszpasterstwo rodzin w diecezji;
- Kieruje Wydziałem Duszpasterstwa Rodzin Kurii Diecezjalnej w Gliwicach;
- Kieruje Diecezjalnym Funduszem Obrony Życia
- Współpracuje w Wydziałem Duszpasterstwa Ogólnego Kurii Diecezjalnej w Gliwicach;
- Bierze udział w dekanalnych lub rejonowych zebraniach księży;
- Nawiązuje osobisty kontakt z kapłanami diecezji, którzy podejmują posługę na rzecz rodziny;
- Zabiega o powołanie dekanalnych duszpasterzy rodzin i z nimi współpracuje;
- Organizuje spotkania dla kapłanów poświęcone tematyce małżeńskiej i rodzinnej;
- Współpracuje z diecezjalnym seminarium duchownym w zakresie formacji seminarzystów dotyczącej małżeństwa i rodziny;
- Dbą o wystarczającą liczbę dekanalnych i parafialnych poradni życia rodzinnego z kompetentną kadrą pracowników;
- Odpowiada za szkolenia dla przyszłych pracowników duszpasterstwa rodzin, zwłaszcza doradców życia rodzinnego w ramach Diecezjalnego Studium Życia Rodzinnego;
- Współpracuje z Wydziałem Katechetycznym Kurii Diecezjalnej w Gliwicach w zakresie przygotowania młodzieży do rozpoznania powołania, do zawarcia małżeństwa i do życia w rodzinie;
- Organizuje i propaguje rekolekcje, warsztaty, konferencje i spotkania dla małżonków i rodzin;
- Czuwa nad organizowanym i konsekwentnie przeprowadzanym w diecezji przygotowaniem do zawarcia małżeństwa (na wszystkich etapach) oraz katechezą dla małżonków i rodziców, do których przygotowania zobowiązani są proboszczowie;
- Opracowuje plan pracy duszpasterstwa rodzin (diecezjalny informator DR) w diecezji na kolejny rok, uwzględniając program ogólnokrajowy i przekazuje go doradcom i do parafii;

- Organizuje spotkania, konferencje, szkolenia, dni skupienia i rekolekcje dla doradców życia rodzinnego i innych osób zaangażowanych w duszpasterstwo rodzin w diecezji;
- Opracowuje i rozpowszechnia materiały i publikacje z zakresu małżeństwa i rodziny na terenie diecezji, zwłaszcza materiały edukacyjne dla narzeczonych;
- Tworzy specjalistyczne organizacje wspierające małżeństwo i rodzinę w sytuacjach szczególnych np.: specjalistyczne poradnie rodzinne (diecezjalna, rejonowe i dekanalne) oraz czuwa nad ich funkcjonowaniem;
- Współpracuje z diecezjalnymi organizacjami charytatywnymi w celu materialnego wspierania ubogich rodzin;
- Współpracuje z ruchami, wspólnotami i organizacjami działającymi na rzecz małżeństwa i rodziny w diecezji;
- Wygłasza kazania, nauki i wykłady dla małżonków oraz w ramach bezpośredniego przygotowania do sakramentu małżeństwa;
- Opiniuje pod względem merytorycznym wnioski o zapomogę z Diecezjalnego Funduszu Obrony Życia;
- Bierze udział we wszystkich spotkaniach organizowanych przez KODR;
- Przygotowuje sprawozdania z rocznej działalności Wydziału Duszpasterstwa Rodzin dla Biskupa Gliwickiego i KODR-u.

3. Diecezjalny Doradca Życia Rodzinnego

Diecezjalny Doradca Życia Rodzinnego jest powoływany przez Biskupa Gliwickiego na wniosek Dyrektora Wydziału Duszpasterstwa Rodzin. Wskazane jest, aby tę funkcję pełniła para małżeńska. Wymaga się, aby diecezjalny doradca odbył specjalistyczne studia z zakresu katolickiej nauki o rodzinie i posiadał pogłębioną formację religijną. Zaleca się, by doradca był zatrudniony w kurii diecezjalnej w pełnym wymiarze etatu.

Zadaniem diecezjalnego doradcy życia rodzinnego jest pomoc diecezjalnemu duszpasterzowi rodzin w kierowaniu diecezjalnym duszpasterstwem rodzin poprzez:

- Przygotowywanie do posługi na rzecz małżeństw i rodzin doradców życia rodzinnego i innych osób świeckich, podnoszenie ich kwalifikacji i czuwanie nad ich pracą, przez:
 - prowadzenie Diecezjalnego Studium Życia Rodzinnego,
 - prowadzenie szkoleń i kursów o tematyce NPR i małżeńsko-rodzinnej,
 - przeprowadzanie weryfikacji misji kanonicznych doradców,
 - organizację szkoleń i spotkań formacyjnych dla doradców życia rodzinnego i innych osób świeckich;
 - pełnienie oddzielnych dyżurów dla słuchaczy studium i posługujących doradców, dla małżeństw, narzeczonych oraz osób potrzebujących pomocy, rozmowy i wsparcia,
 - utrzymywanie stałego kontaktu z posługującymi doradcami – osobisty, listownego, telefonicznego i mailowego,
- Koordynację funkcjonowania diecezjalnej, rejonowych i parafialnych poradni życia rodzinnego;
- Powoływanie nowych poradni i wyszukiwanie kandydatów na doradców życia rodzinnego we współpracy z Dyrektorem DR i proboszczami;
- Rozpoznawanie działań antyrodzinnych na terenie diecezji i podejmowanie odpowiednich działań zaradczych;

- Współpracę z ruchami, wspólnotami i organizacjami działającymi na rzecz małżeństwa i rodziny w diecezji;
- Organizację z Dyrektorem DR spotkań dla kapłanów o tematyce rodzinnej i funkcjonowaniu DR;
- Organizowanie i koordynowanie bezpośredniego przygotowania do sakramentu małżeństwa;
- Współpracę z Polskim Stowarzyszeniem Nauczycieli Naturalnego Planowania Rodziny w propagowaniu metody NPR oraz szkoleniu i certyfikowaniu nauczycieli NPR;
- Prowadzenie lekcji z zakresu płciowości i odpowiedzialnego rodzicielstwa (na zaproszenie placówek oświatowych) dla uczniów szkół średnich;
- Prowadzenie biblioteki oraz punktu rozprowadzania książek i innych materiałów dla doradców i innych osób zainteresowanych tematyką rodzinną;
- Bezpłatne rozprowadzanie wartościowych publikacji i materiałów z różnych dziedzin wiedzy, dotyczących życia rodzinnego i pro-life np. w ramach Dnia Świętości Życia;
- Redagowanie, wydruk i rozprowadzanie materiałów dla narzeczonych, niezbędnych do bezpośredniego przygotowania do sakramentu małżeństwa;
- Przygotowywanie aktualnych informacji o DR dla parafii;
- Prowadzenie sekretariatu i księgowości DR;
- Prowadzenie strony internetowej DR (www.dorodzin.pl), współpracę z mediami;
- Udział w spotkaniach organizowanych przez krajowe i rejonowe Duszpasterstwo Rodzin;
- Sporządzanie sprawozdań z rocznej działalności Wydziału Duszpasterstwa Rodzin dla Biskupa Gliwickiego i KODR-u;
- Podnoszenie kwalifikacji i pogłębianie wiedzy w zakresie tematyki rodzinnej i formację duchową;

IV. Działalność Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Gliwickiej

1. Prowadzenie Diecezjalnej Specjalistycznej Poradni Życia Rodzinnego;
2. Organizowanie i prowadzenie:
 - Diecezjalnego Studium Życia Rodzinnego pod patronatem Biskupa Gliwickiego;
 - Weekendów dla narzeczonych – warsztatowa i poszerzona forma przygotowania bezpośredniego do sakramentu małżeństwa;
 - Wakacyjnych rekolekcji dla rodzin – zajęcia warsztatowo-rekolekcyjne;
 - Wielkanocnego Konwentu Duszpasterstwa Rodzin, dekanalnych spotkań z doradcami, rekolekcji adwentowych dla doradców życia rodzinnego;
 - spotkań dekanalnych duszpasterzy rodzin;
 - szkoleń specjalistycznych Naturalnego Planowania Rodziny (NPR) – we współpracy ze Śląskim Oddziałem Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli NPR oraz kurs podstawowy;
 - Diecezjalnej Pielgrzymki Rodzin do MB Pokornej w Rudach – we współpracy z diecezjalnym duszpasterstwem ogólnym i ruchami zrzeszającymi małżeństwa i rodziny.
 - działań w obronie życia ludzkiego poprzez propagowanie dzieła Duchowej Adopcji Dziecka Poczętego, upowszechnianie materiałów pro-life, Fundusz Obrony Życia;
 - spotkań dla małżeństw i młodzieży o tematyce związanej z płciowością, małżeństwem, odpowiedzialnym rodzicielstwem, itp.;

V. Struktura Rejonowa Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Gliwickiej

1. Duszpasterstwo Rodzin Diecezji Gliwickiej obejmuje 7 rejonów:
 - Bytom: Dekanaty Bytom Centrum, Bytom Miechowice;
 - Gliwice: Dekanaty Gliwice Centrum, Gliwice – Sośnica, Gliwice – Łabędy, Gliwice – Ostropa;
 - Lubliniec: Dekanaty Lubliniec, Woźniki, Sadów;
 - Pyskowice: Dekanaty Pyskowice, Toszek, Pławniowice;
 - Rudy: Dekanat Kuźnia Raciborska;
 - Tarnowskie Góry: Dekanaty Tarnowskie Góry, Stare Tarnowice, Żyglin;
 - Zabrze: Dekanaty Zabrze Centrum, Zabrze – Mikulczyce.
2. W każdym rejonie funkcjonuje:
 - Rejonowa Specjalistyczna Poradnia Życia Rodzinnego, w ramach której powinni posługiwać: kapłan, doradca życia rodzinnego, psycholog, pedagog, terapeuta, prawnik, nauczyciel NPR;
 - bezpośrednie przygotowanie do sakramentu małżeństwa.
3. Rejonowy Duszpasterz Rodzin jest powoływany przez Biskupa Gliwickiego na wniosek Dyrektora Wydziału Duszpasterstwa Rodzin. Do pełnienia tej funkcji powinien zostać wybrany kapłan odznaczający się zainteresowaniem duszpasterstwem małżeństw i rodzin oraz posiadający umiejętność nawiązywania kontaktu i współpracy z ludźmi oraz zdolności organizacyjne.
4. Zadaniem Rejonowego Duszpasterza Rodzin jest pośredniczenie między diecezjalnym a dekanalnym duszpasterstwem rodzin.

Do głównych zadań Rejonowego Duszpasterza Rodzin należy:

- kierowanie Rejonową Specjalistyczną Poradnią Rodzin;
- koordynowanie bezpośredniego przygotowania do Sakramentu małżeństwa.

VI. Struktura Dekanalna Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Gliwickiej

Dekanalni Duszpasterze Rodzin i Dekanalni Doradcy Życia Rodzinnego stanowią organ doradczy i wykonawczy Wydziału Duszpasterstwa Rodzin Kurii Diecezjalnej w Gliwicach.

1. Dekanalny Duszpasterz Rodzin jest powoływany przez Dziekana Dekanatu, który informuje Wydział Duszpasterstwa o dokonanym wyborze.
Do zadań Dekanalnego Duszpasterza Rodzin należy:
 - Współpraca z rejonowym i diecezjalnym duszpasterstwem rodzin;
 - Współpraca z Dekanalnym Doradcą Życia Rodzinnego w zakresie organizowania duszpasterstwa rodzin w dekanacie;
 - Uczestniczenie w spotkaniach organizowanych przez Wydział Duszpasterstwa Rodzin i przekazywanie wniosków do realizacji w parafiach.
2. Dekanalny Duszpasterz Rodzin odpowiada za Duszpasterstwo Rodzin w dekanacie, a w szczególności za:
 - przekazanie do końca sierpnia rocznego harmonogramu katechez przedślubnych i dni skupienia organizowanych w parafiach dekanatu;
 - odpowiednią liczbę poradni życia rodzinnego w dekanacie i posługę w nich uprawnionych osób;
 - należyte przeprowadzanie bliższego i bezpośredniego przygotowania do małżeństwa w dekanacie;

- inne inicjatywy w ramach duszpasterstwa rodzin.
3. Dekanalny Doradca Życia Rodzinnego – jest powoływany przez Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego. Powinna to być osoba szczególnie angażująca się w sprawy poradnictwa rodzinnego, posiadająca przynajmniej 5 lat stażu i dyplom nauczyciela NPR.
- Do zadań Dekanalnego Doradcy Życia Rodzinnego należy:
- Współpraca z Diecezjalnym Duszpasterstwem Rodzin;
 - Współpraca z Dekanalnym Duszpasterzem;
 - Uczestniczenie w spotkaniach organizowanych przez Wydział Duszpasterstwa Rodzin, w tym spotkaniach rejonowych, rekolekcjach, szkoleniach Doradców Życia Rodzinnego
 - Monitorowanie bieżących problemów w dekanacie i informowanie o nich diecezjalnego doradcę
 - Współorganizowanie z diecezjalnym duszpasterstwem rodzin rejonowych spotkań doradców życia rodzinnego;
 - Troska o przygotowanie bliższe i bezpośrednie do małżeństwa w parafiach dekanatu;
 - Wyszukiwanie i wspomaganie nowych doradców życia rodzinnego;
 - Czuwanie nad realizacją zasad prawidłowego instruktazu naturalnego planowania rodziny w poradnictwie dekanatu;
 - Sporządzanie harmonogramu dyżurów poradni w dekanacie w czasie wakacji (informacje przekazuje do 15 czerwca diecezjalnemu doradcy);
 - Informowanie diecezjalnego doradcy o problemach w poradniach dekanatu (wakaty w poradniach, choroby, inne problemy).

VII. Struktura Parafialna Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Gliwickiej

Za duszpasterstwo rodzin w parafii odpowiada proboszcz wspomagany przez dekanalnych duszpasterzy rodzin i wikariuszy parafialnych. Prowadzone przez nich duszpasterstwo ogólne powinno podejmować stałą pracę z małżonkami i rodzinami. Parafia jest bezpośrednim, podstawowym i najbardziej skutecznym szczeblem w organizacji duszpasterstwa rodzin. Parafialne Duszpasterstwo Rodzin obejmuje: obronę życia ludzkiego od poczęcia do naturalnej śmierci, wychowanie dzieci i młodzieży do miłości oraz życia w rodzinie, przygotowanie młodzieży i narzeczonych do sakramentalnego małżeństwa, parafialne poradnictwo życia rodzinnego, formację chrześcijańską i kształtowanie duchowości małżonków oraz rodziców.

1. Proboszcz jako duszpasterz rodzin w parafii odpowiada za:
- Organizację duszpasterstwa rodzin w parafii;
 - Przygotowanie młodzieży i narzeczonych do sakramentu małżeństwa;
 - Spotkania, katechezy, rekolekcje dla małżonków i rodziców pogłębiające wiedzę z zakresu katolickiego ujęcia małżeństwa i rodziny;
 - Liturgiczne przygotowanie jubileuszy małżeńskich w parafii;
 - Obchody Dnia Świętości Życia i rozpowszechnianie idei Duchowej Adopcji Dziecka Poczętego;
 - Wyszukanie i zaangażowanie doradców życia rodzinnego (najlepiej pary małżeńskiej) oraz specjalistów z różnych dziedzin mogących wspierać rodzinę – we współpracy z Wydziałem Duszpasterstwa Rodzin;
 - Stworzenie i funkcjonowanie Parafialnej Poradni Życia Rodzinnego poprzez:
 - Wyznaczenie miejsca i warunków korzystania z niego przez doradcę życia rodzinnego,

- Zapewnienie odpowiednich warunków pracy doradcy w poradni,
- Zawarcie umowy o wolontariat, umowy cywilno-prawnej lub umowy o pracę z doradcą,
- Pokrywanie kosztów wyposażenia poradni w niezbędne sprzęty i materiały dydaktyczne,
- Informowanie parafian o funkcjonowaniu poradni,

2. Parafialna Poradnia Życia Rodzinnego

Parafialną Poradnię Życia Rodzinnego powołuje Proboszcz, w porozumieniu Wydziałem Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Gliwickiej. Należy dążyć, by każda parafia miała swoją poradnię. W wyjątkowych sytuacjach (np. małe parafie) jedna poradnia może służyć kilku wspólnotom parafialnym. Parafialna Poradnia Życia Rodzinnego posiada specyfikę poradni religijno-duszpasterskiej.

3. Parafialny Doradca Życia Rodzinnego

Parafialnymi Doradcami Życia Rodzinnego mogą być odpowiednio przygotowane osoby świeckie z ważnymi misjami kanonicznymi wydanymi przez Wydział Duszpasterstwa Rodzin w imieniu Biskupa Gliwickiego. Doradca zobowiązany jest do kierowania się katolicką wizją osoby, małżeństwa i płciowości. Parafialnego Doradcę Życia Rodzinnego angażuje proboszcz.

3.1. Doradcą Życia Rodzinnego może być osoba:

- W wieku 25-60 lat (w szczególnych przypadkach Wydział Duszpasterstwa Rodzin może zmienić zakres wiekowy);
- Posiadająca wykształcenie przynajmniej średnie oraz przygotowanie z zakresu psychologii, teologii małżeństwa i rodziny (dyplom ukończenia Diecezjalnego Studium Życia Rodzinnego, studia magisterskie lub podyplomowe z zakresu nauk o rodzinie);
- Legitymująca się ważnym dyplomem nauczyciela lub instruktora metody objawowo-termicznej podwójnego sprawdzenia;
- Odznaczająca się umiejętnością nawiązywania kontaktów z ludźmi;
- Posiadająca cechy osobowości takie jak: wyobraźnię psychologiczną, spostrzegawczość, dojrzałość oraz wolność od uprzedzeń i fanatyzmu religijnego;
- Posiadająca odpowiednią formację religijną;
- Ciesząca się nieposzlakowaną opinią;
- Posiadająca pozytywną opinię proboszcza miejsca zamieszkania lub posługi.

3.2. Zadania Parafialnego Doradcy Życia Rodzinnego

Do zadań parafialnego doradcy życia rodzinnego należy ścisła współpraca z Wydziałem Duszpasterstwa Rodzin Kurii Diecezjalnej, Dekanalnym Duszpasterstwem Rodzin i Proboszczem miejsca posługi w zakresie formacji i wspierania narzeczonych, małżeństw i rodzin, a w szczególności:

- Prowadzenie indywidualnych spotkań dla narzeczonych w poradni życia rodzinnego i katechez przedmażeńskich w ramach bezpośredniego przygotowania do małżeństwa zgodnie z wytycznymi Wydziału Duszpasterstwa Rodzin;
- Wspomaganie małżeństw i rodzin poprzez udzielanie pomocy w ramach poradni, prowadzenie prelekcji, konferencji, katechez i warsztatów;
- Promowanie i nauczanie zasad odpowiedzialnego rodzicielstwa, w tym metody objawowo-termicznej podwójnego sprawdzenia;
- Prowadzenie ewidencji działalności parafialnej poradni życia rodzinnego;

- Rozpowszechnianie materiałów dydaktycznych przygotowanych przez Wydział Duszpasterstwa Rodzin;
- Wspomaganie proboszcza w organizowaniu uroczystości i nabożeństw dla małżeństw i rodzin, takich jak: Dzień Świętości Życia, jubileusze małżeńskie, festyny i pielgrzymki dla rodzin;
- Prowadzenie spotkań dla młodzieży w ramach przygotowania bliższego do małżeństwa;
- Pomoc w przygotowywaniu materiałów duszpasterstwa rodzin;
- Stałe i systematyczne pogłębianie swojej wiedzy i duchowości przez udział w formacji i szkoleniach organizowanych przez Wydział Duszpasterstwa Rodzin, Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Naturalnego Planowania Rodziny;
- Sporządzanie sprawozdań za rok kalendarzowy z działalności parafialnej poradni i prowadzonych katechez przedmałżeńskich oraz przekazywanie ich, po akceptacji proboszcza do Wydziału Duszpasterstwa (do dnia 15 stycznia następnego roku);
- Informowanie Wydziału Duszpasterstwa Rodzin o dłuższych przerwach (powyżej 1 miesiąca) lub zakończeniu posługi;
- Informowanie Wydziału Duszpasterstwa Rodzin o nieobecności na obowiązkowych spotkaniach.

4. Procedura ubiegania się o misję kanoniczną Parafialnego Doradcy Życia Rodzinnego

4.1. Kandydat na doradcę życia rodzinnego zgłasza się do Diecezjalnego Doradcy Życia Rodzinnego w Wydziale Duszpasterstwa Rodzin, który kwalifikuje kandydaturę.

Kandydat ubiegający się o misję kanoniczną doradcy życia rodzinnego powinien przedstawić następujące dokumenty:

- Dyplom ukończenia Diecezjalnego Studium Życia Rodzinnego lub studiów z zakresu nauk o rodzinie;
- Dyplom nauczyciela lub instruktora metody objawowo-termicznej podwójnego sprawdzenia;
- Opinię proboszcza miejsca podejmowanej posługi lub zamieszkania;
- Zdjęcie formatu legitymacyjnego.

4.2. Pierwszej misji kanonicznej udziela się na okres stażowy wynoszący 1 rok. Po okresie stażowym, jeśli doradca nie uzyska dyplomu nauczyciela metody objawowo-termicznej podwójnego sprawdzenia, misja wydana jest na kolejny rok.

4.3. Przedłużenie misji kanonicznej doradcy życia rodzinnego

Warunkiem koniecznym do przedłużenia misji kanonicznej na okres 3 lat, poza właściwym wypełnieniem powierzonych obowiązków, jest stała formacja doradcy życia rodzinnego. Doradca jest zobowiązany uczestniczyć w okresie ważności misji:

- W minimum 6 spotkaniach dekanalnych (jesiennych i wiosennych) doradców życia rodzinnego;
- W przynajmniej dwóch konwentach wielkanocnych Duszpasterstwa Rodzin;
- W przynajmniej jednych rekolekcjach adwentowych doradców życia rodzinnego;
- Przynajmniej raz w organizowanych przez Wydział Duszpasterstwa Rodzin szkoleniach lub konferencjach specjalistycznych;
- W weryfikacji misji przeprowadzanej przez Wydział Duszpasterstwa Rodzin;

- W pielgrzymkach: Diecezjalnej Rodzin do Rud i Ogólnopolskiej na Jasną Górę. Kolejna misja jest udzielana na okres 3 lat.

4.4. Rodzaje misji kanonicznej

Wydział Duszpasterstwa Rodzin wydaje dwa rodzaje misji kanonicznych:

- do prelekcji nt. małżeństwa i rodziny;
- do prowadzenia parafialnej poradni życia rodzinnego, w tym nauczania metody objawowo-termicznej podwójnego sprawdzenia, udzielania porad zgłaszającym się osobom w ramach pierwszego kontaktu i głoszenia prelekcji z zakresu małżeństwa i rodziny.

4.5. Cofnięcie misji kanonicznej

Misja kanoniczna doradcy życia rodzinnego może zostać cofnięta przez Wydział Duszpasterstwa Rodzin w następujących przypadkach:

- Nierealizowanie zobowiązań i zadań wynikających z podjętej posługi;
- Niezgodności treści przekazywanych przez doradcę z doktryną Kościoła;
- Zgorszenie publiczne wywołane zachowaniem doradcy;
- Poważne naruszenie prawa cywilnego i/lub kościelnego przez doradcę.

4.6. Rezygnacja z posługi doradcy życia rodzinnego

Doradca życia rodzinnego może sam podjąć decyzję o rezygnacji z posługi i powinien:

- Odpowiednio wcześniej poinformować o swojej decyzji:
 - proboszcza parafii, w której posługuje;
 - Wydział Duszpasterstwa Rodzin – w formie pisemnej z podaniem daty i przyczyny rezygnacji z posługi;
- Oddać misję kanoniczną w Wydziale Duszpasterstwa Rodzin;
- Wprowadzić swojego następcę.

5. Inne osoby świeckie posługujące w ramach Duszpasterstwa Rodzin

Oprócz Doradców Życia Rodzinnego w parafialnym duszpasterstwie rodzin posługują inne osoby świeckie, takie jak:

- Animatorzy przygotowania bliższego do małżeństwa;
- Prelegenci katechez przedmałżeńskich;
- Osoby posługujące na rzecz narzeczonych, małżeństw i rodzin.

Wszystkie osoby działające na rzecz duszpasterstwa rodzin muszą posiadać misję kanoniczną do głoszenia prelekcji nt. małżeństwa i rodziny. O przyznanie misji występuje do Wydziału Duszpasterstwa Rodzin proboszcz parafii lub ksiądz koordynator danej formy działalności. Zasady wystawiania, przedłużania i cofnięcia misji w tych przypadkach obowiązują podobnie jak doradców życia rodzinnego.

VIII. Duszpasterstwo Małżeństw i Rodzin zwyczajne

Duszpasterstwo rodzin powołane jest dla dobra całej wspólnoty, a w szczególności na małżonków i rodziców. Jego celem jest wspieranie członków rodziny w odczytywaniu i realizowaniu swego powołania, aktualnych i przyszłych zadań tak, aby życie rodzinne stawało się rzeczywiście drogą uświęcenia, zbawienia i apostołskiego promieniowania.

1. Duszpasterstwo diecezjalne małżeństw i rodzin

1.1. Duszpasterstwo małżeństw „Spotkania Małżeńskie”

Na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin Biskup Gliwicki powołuje Duszpasterza Spotkań Małżeńskich, który w ścisłej współpracy z Wydziałem Duszpasterstwa Rodzin organizuje rekolekcje i spotkania małych grup małżonków.

1.2. Świątowanie jubileuszy małżeńskich

W terminie wyznaczonym przez Biskupa, podczas mszy św. obchodzone jest diecezjalne świątowanie złotych jubileuszy małżeńskich. Zadaniem proboszczów jest zgłoszenie kancelarii kurii małżonków obchodzących w danym roku 50-lecie małżeństwa.

1.3. Pielgrzymki małżeństw i rodzin:

- Diecezjalna Pielgrzymka Rodzin do MB Pokornej w Rudach Raciborskich we współpracy z diecezjalnym duszpasterstwem i wspólnotami rodzinnymi diecezji;
- Ogólnopolska Pielgrzymka Małżeństw i Rodzin na Jasną Górę.

1.4. Metropolitalne Święto Rodziny – msza św. na rozpoczęcie obchodów w kościele katedralnym, koncerty, spotkania, festyny, itp.

1.5. Konferencje, wykłady, warsztaty o tematyce małżeńskiej i rodzinnej:

- wykłady i konferencje specjalistów;
- warsztaty dla małżonków;
- kurs podstawowy NPR.

1.6. Diecezjalne Studium Życia Rodzinnego – dwuletnie studium poszerzające wiedzę w zakresie małżeństwa i rodziny dla wszystkich zainteresowanych.

1.7. Rekolekcje zamknięte dla małżonków:

- wakacyjne rekolekcje rodzinne;
- rekolekcje weekendowe „Spotkania Małżeńskie”.

1.8. Grupy i wspólnoty wspierające Duszpasterstwo Rodzin

Na terenie diecezji gliwickiej działają ruchy, stowarzyszenia i wspólnoty promujące wartości rodziny i pogłębiające duchowość małżeńską i rodzinną. Są to:

- Oaza Rodzin – Domowy Kościół;
- Wspólnota Przymierza Rodzin „Mamre”;
- Ruch Szensztacki;
- Szkoła Nowej Ewangelizacji;
- Wspólnota „Emmanuel”;
- Stowarzyszenie Rodzin Katolickich;
- Droga Neokatechumenalna;
- Ruch Focolari.

2. Duszpasterstwo parafialne małżeństw i rodzin

Podstawową formą duszpasterstwa rodzin jest duszpasterstwo parafialne. Nauka Kościoła dotycząca małżeństwa i rodziny powinna być przekazywana podczas kazań i konferencji, a zwłaszcza w ramach katechezy, rekolekcji i misji parafialnych.

W parafii sprawowane są sakramenty umacniające jedność małżeńską i rodzinną, w szczególności sakrament Eucharystii i pokuty. Małżonkowie zachęceni są do modlitwy rodzinnej oraz do celebrowania uroczystości liturgicznych i rodzinnych.

2.1. Grupy nieformalne dla małżonków i rodziców

W parafii powinien być kapłan zajmujący się sprawami małżeństw i rodzin, który we współpracy z doradcą życia rodzinnego:

- organizuje systematyczne spotkania, nabożeństwa, warsztaty dla małżonków i rodziców;
- organizuje spotkania dla rodziców pogłębiające treści dotyczące małżeństwa i rodziny przy okazji przygotowywania dzieci do sakramentów.

2.2. Poradnictwo rodzinne

Celem parafialnego poradnictwa rodzinnego jest wspieranie małżonków i rodziców w realizowaniu ich powołania, pomoc w przezwyciężaniu trudności oraz kształtowanie postaw prorodzinnych. Zadaniem duszpasterzy jest kierowanie i zachęcanie wiernych do korzystania z poradnictwa rodzinnego parafialnego lub specjalistycznego.

2.3. Świątowanie jubileuszy małżeńskich

W każdej parafii powinny być świętowane jubileusze małżeńskie, w szczególności 50-lecia, 25-lecia ślubu poprzez:

- odnowienie przysięgi małżeńskiej w czasie mszy św. i przekazanie listu gratulacyjnego od Biskupa;
- organizowanie przynajmniej raz na kwartał (duże parafie raz w miesiącu) mszy dla małżonków aktualnie obchodzących rocznicę ślubu z odnowieniem przyrzeczeń, zwłaszcza w IV niedzielę września w łączności z Pielgrzymką Rodzin na Jasną Górę.

2.4. Pielgrzymki małżeństw i rodzin organizowane przez parafii

- Diecezjalna Pielgrzymka Rodzin do MB Pokornej w Rudach Raciborskich;
- Ogólnopolska Pielgrzymka Małżeństw i Rodzin na Jasną Górę;
- parafialne pielgrzymki do innych sanktuariów.

2.5. Rekolekcje i misje parafialne. Podczas rekolekcji i misji parafialnych należy podejmować tematykę rodzinną dotyczącą miłości małżeńskiej, wartości sakramentu małżeństwa, życia małżeńskiego i rodzinnego.

2.6. Dzień Świętości Życia

Obchodzony jest 25 marca, w dniu Zwiastowania Pańskiego. W parafiach sprawuje się uroczyste msze święte, podczas których wierni modlą się w obronie życia ludzkiego od poczęcia do naturalnej śmierci. Zachęca się wiernych, by w sposób uroczysty podjęli Duchową Adopcję Dziecka Poczętego.

Foldery i deklaracje duchowej adopcji są do nabycia za pośrednictwem kurii diecezjalnej lub Wydziału Duszpasterstwa Rodzin.

IX. Małżeństwa i Rodziny w sytuacjach szczególnych

Wobec narastających zagrożeń i coraz trudniejszych wyzwań wobec małżeństwa i rodziny należy organizować pomoc rodzinom w szerokim zakresie. Poradnictwo specjalistyczne powinno być ogólnodostępne. Działalność specjalistycznych poradni życia rodzinnego stanowi poszerzenie

oferty poradni parafialnych i umożliwia skorzystanie z pomocy: duszpasterskiej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, pedagogicznej i medycznej. W zależności od potrzeby pomoc udzielana jest w formie konsultacji, poradnictwa, terapii oraz działań profilaktycznych.

1. Specjalistyczne Poradnie Życia Rodzinnego

1.1. Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Życia Rodzinnego

Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Życia Rodzinnego działa w oparciu o regulamin wewnętrzny. Dyżury pełnią: kapłan, psycholog, doradca rodzinny, mediator, prawnik, instruktor NPR, terapeuta rodzinny oraz inni specjaliści (w zależności od potrzeb).

1.2. Rejonowe Specjalistyczne Poradnie Życia Rodzinnego

Rejonowe Specjalistyczne Poradnie Życia Rodzinnego działają w oparciu o regulamin wewnętrzny w ścisłej współpracy z Wydziałem Duszpasterstwa Rodzin. Funkcjonują w następujących ośrodkach: Zabrze, Bytom, Tarnowskie Góry, Lubliniec, Pyskowice i Rudy.

2. Duszpasterstwo małżeństw i rodzin w sytuacjach szczególnych

2.1 Duszpasterstwo małżeństw trudnych i nieprawidłowych

Na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin Biskup powołuje duszpasterza małżeństw i rodzin w sytuacjach trudnych i nieprawidłowych, który ściśle współpracuje z Wydziałem Duszpasterstwa Rodzin. Organizuje rekolekcje i spotkania dla małżeństw i rodzin w sytuacjach trudnych tj.:

- małżeństw po stracie dziecka;
- małżeństw bezdzietnych;
- małżeństw mieszanych;
- małżeństw w separacji i po rozwodzie żyjących samotnie;
- rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi;
- rodzin z osobami uzależnionymi;
- rodzin z osobami w podeszłym wieku;
- wdów, wdowców i osób samotnych;
- osób dotkniętych wypadkiem losowym;
- emigrantów

oraz dla małżeństw i związków w sytuacjach nieprawidłowych, do których zalicza się:

- rodziny rozbite;
- małżeństwa niesakramentalne;
- katolicy złączeni ślubem cywilnym;
- związki nieformalne, wolne związki, związki na próbę.

X. Przygotowanie do małżeństwa i życia w rodzinie

W przygotowaniu do małżeństwa i życia w rodzinie wyróżnia się następujące etapy:

1. Dalsze przygotowanie – przekazywanie odpowiedniej wiedzy i wyrabianie cnót związanych z życiem rodzinnym należy rozpoczynać od dzieciństwa, a następnie kontynuować na wszystkich etapach katechizacji. Przygotowanie odbywa się w rodzinie, środowisku szkolnym, katechetycznym i obejmuje szeroki zakres zagadnień.

2. Bliższe przygotowanie odbywa się w szkole i parafii w formie katechezy i obejmuje młodzież po 17. roku życia. Jest to rodzaj katechumenatu dla młodzieży przed zawarciem małżeństwa. Niezależnie od katechizacji w szkole należy:
 - w parafii prowadzić dla młodzieży katechizację przedmałżeńską;
 - w duszpasterstwach akademickich, dla tych, którzy nie uczestniczyli w katechizacji parafialnej, należy przeprowadzać roczne studium przedmałżeńskie wg programu wypracowanego przez DA i Radę Episkopatu ds. Rodziny.
3. Bezpośrednie przygotowanie do sakramentu małżeństwa obejmuje narzeczonych na sześć miesięcy (min. 3 m-ce) przed ślubem, może odbywać się tylko w instytucjach Kościoła Katolickiego i jedynie w formie osobistego uczestnictwa narzeczonych i zawiera:
 - spotkanie z duszpasterzem w kancelarii parafialnej – przynajmniej na trzy miesiące przed ślubem, podczas którego narzeczeni:
 - odbędą rozmowę sprawdzającą dojrzałość do zawarcia małżeństwa;
 - zostaną poinformowani o miejscu i czasie katechez przedślubnych, spotkań w poradni życia rodzinnego i dnia skupienia;
 - katechezy przedślubne, tzw. nauki ogólne – minimum cztery spotkania: ewangelizacja, teologia małżeństwa, etyka życia małżeńskiego i liturgia sakramentu małżeństwa z elementami prawa kanonicznego i przygotowanie do sakramentu pokuty;
 - dzień skupienia dla narzeczonych – przygotowanie do spowiedzi przedślubnej i możliwość przystąpienia do niej;
 - spotkania w Poradni Życia Rodzinnego – co najmniej trzy spotkania indywidualne z doradcą życia rodzinnego. Spotkania powinny odbywać się w miesięcznych odstępach czasu, gdyż zawierają naukę zasad prowadzenia obserwacji objawów płodności, ich interpretacji oraz gwarantują możliwość praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy.

Zgodnie z wytycznymi Wydziału Duszpasterstwa Rodzin, katechezy przedślubne oraz dni skupienia dla narzeczonych prowadzone są przez Rejonowe Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Gliwickiej oraz przez proboszczów dla ich parafian.

Narzeczeni są proszeni o złożenie ofiary pieniężnej za uczestnictwo w bezpośrednim przygotowaniu do sakramentu małżeństwa, zgodnie z wytycznymi zawartymi w załączniku nr 5 – „Finansowanie bezpośredniego przygotowania do małżeństwa w diecezji gliwickiej”.

Szczegóły dotyczące wyżej wymienionych etapów przygotowania do małżeństwa i życia w rodzinie zawarte są w Dyrektorium Duszpasterstwa Rodzin Rady ds. Rodziny przy Konferencji Episkopatu Polski.

Przy uwzględnieniu wskazań Rady ds. Rodziny KEP, w Diecezji Gliwickiej obowiązują szczegółowe wytyczne zawarte w:

- załączniku nr 1 „Wskazania dotyczące dalszego przygotowania do małżeństwa i życia w rodzinie w Diecezji Gliwickiej”;
- załączniku nr 2 „Wskazania dotyczące bliższego przygotowania do małżeństwa i życia w rodzinie w Diecezji Gliwickiej”;
- załączniku nr 3 „Minimum Programowe bezpośredniego przygotowania do sakramentu małżeństwa”.

XI. Przygotowanie osób do posługi w Duszpasterstwie Rodzin

Potrzeby duchowe i materialne małżeństw i rodzin wymagają odpowiedniej kadry składającej się z osób duchownych i świeckich.

1. Formacja osób świeckich:

1.1. Diecezjalne Studium Życia Rodzinnego prowadzone jest przez Wydział Duszpasterstwa Rodzin pod patronatem Biskupa. Zajęcia trwają dwa lata i pogłębiają tematykę z zakresu małżeństwa i rodziny w aspektach: teologicznym, antropologicznym, psychologicznym, prawnym i medycznym. Słuchaczami są osoby przygotowujące się do funkcji doradców oraz małżonkowie, narzeczeni i inne zainteresowane osoby. Szczegółowe zasady działalności studium znajdują się w załączniku nr 4 – Statut Diecezjalnego Studium Życia Rodzinnego

1.2. Studia uniwersyteckie nad rodziną na poziomie licencjackim, magisterskim i doktoranckim. Absolwenci tych uczelni chcący podjąć posługę w duszpasterstwie rodzin powinni odbyć indywidualnie szkolenie w Wydziale Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Gliwickiej.

2. Formacja alumnów i kapłanów

Apostolstwo rodzin nie jest zadaniem tylko nielicznych, wyspecjalizowanych kapłanów, ale wymiarem podstawowym apostołatu chrześcijańskiego, do którego powołani są wszyscy kapłani.

2.1. Formacja alumnów

Formacja seminarzystów obejmuje formację osobową, duchową, intelektualną i duszpasterską jako integralną całość dającą przygotowanie do praktycznej służby małżeństwu i rodzinie. Szczegóły tej formacji zawarte są w dokumencie „Wskazania Kongregacji Wychowania Katolickiego na temat formacji seminarzystów odnośnie do problemów związanych z małżeństwem i rodziną” z 19 III 1995r.

2.2. Formacja kapłanów

Formacja kapłanów prowadzona jest przez przedstawicieli duszpasterstwa rodzin i obejmuje realizację programów systematycznych, a nie tylko sporadyczne i okazjonalne inicjatywy dotyczące pracy z rodzinami.

XII. Troska o życie ludzkie w diecezji gliwickiej

Życie ludzkie jest święte i nienaruszalne w każdej chwili jego istnienia, od poczęcia do naturalnej śmierci.

1. Troska o życie ludzkie od poczęcia

Dziecko w okresie prenatalnym jest najbardziej bezbronne i dlatego troska o jego życie jest podstawowym zadaniem duszpasterstwa rodzin. W praktyce troska ta przejawia się:

- w przeciwstawianiu się „kulturze śmierci”, która promuje antykoncepcję, aborcję, techniki sztucznej prokreacji, badania nad ludzkim embrionem;
- w inicjatywach budujących w społeczeństwie „kulturę życia”.

Duszpasterstwo Rodzin we współpracy ze wspólnotami katolickimi i stowarzyszeniami pro-life organizuje oraz promuje:

1.1. Nabożeństwa modlitewne i msze św. w intencji życia dzieci nienarodzonych i ekspiacyjne za grzechy aborcji w święta i uroczystości liturgicznie związane z tajemnicą życia: Uroczystość Zwiastowania Pańskiego, Niedziela Świętej Rodziny, Święto Młodzianków Męczenników.

- 1.2. Dzieło Duchowej Adopcji Dziecka Poczętego Zagrożonego Zagładą i Krucjatę Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci
 - 1.3. Wystawy pro-life, plakaty, broszury, foldery, filmy, strony internetowe o tematyce pro-life
 - 1.4. Marsze dla życia, dla rodziny, akcje zbierania podpisów w obronie życia ludzkiego
 - 1.5. Konferencje, rekolekcje, warsztaty poświęcone:
 - dziecku w okresie prenatalnym i jego matce
 - zagrożeniom wynikającym z antykoncepcji, aborcji i sztucznej prokreacji
 - 1.6. Nauczanie naturalnych metod planowania rodziny i naprotechnologii, które zakładają bezwzględny szacunek dla życia w momencie jego powstawania.
 - 1.7. Pomoc duchową i materialną samotnym matkom, które zdecydowały się na urodzenie dziecka
 - 1.8. Pomoc duchową i psychologiczną kobietom i innym osobom mającym doświadczenie aborcji
2. Fundusz Obrony Życia
- Celami statutowymi jego działalności są:
- Troska o obronę poczętego dziecka wobec zagrożeń płynących z niedojrzałości społecznej rodziców czy ich sytuacji ekonomicznej;
 - Organizowanie duchowej pomocy i doraźnego wsparcia materialnego dla matki będącej w trudnej sytuacji, a spodziewającej się dziecka;
 - Okresowa pomoc rodzicom oczekującym dziecka w podjęciu pracy zawodowej i w ułożeniu życia w środowisku;
 - Otoczenie troską i pomocą w usamodzielnianiu się matek rodzących w Domach Samotnej Matki, wychowankom domów dziecka i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz innych o podobnej działalności;
 - Wspieranie działalności Diecezjalnego Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego.
- Bazę materialną dla udzielania wsparcia stanowi doroczna zbiórka ofiar w czasie mszy św. pasterskiej.
3. Dziecko zmarłe przed narodzinami:
- 3.1. Pogrzeb i pochówek dzieci zmarłych przed narodzinami.

Dzieci utracone w wyniku poronienia, urodzone martwe lub przedwcześnie mają te same prawa, co każdy inny człowiek. Należy się im szacunek, godne traktowanie, a zatem i godny pochówek. Prawo kanoniczne (KPK kan. 871; 1183§2) w Polsce daje możliwość pogrzebu dziecka, które rodzice stracili wskutek poronienia, nawet na bardzo wczesnym etapie ciąży z możliwością odprawienia mszy św. według formy pogrzebu dzieci nieochrzczonych do siódmego roku życia. W czasie pogrzebu kapłan używa białych szat liturgicznych, a modlitwa ma wymiar wdzięczności za życie i zbawienie dziecka oraz prośby o ukojenie w bólu jego rodziców i bliskich. Załącznik nr 6 zawiera informacje dla rodziców dziecka nt. formalności związanych z pochówkiem.
 - 3.2. Symboliczny Pomnik Dziecka Nienarodzonego - miejsce symboliczne i terapeutyczne, pomagające przeżyć rodzicom żałobę po stracie dziecka, zatrzymać się, pomodlić. Funkcją taką może również pełnić grób członka rodziny.

- 3.3. Zbiorowy grób dziecka nienarodzonego - miejsce zbiorowego pochówku dzieci zmarłych przed narodzeniem, których ciała nie zostały odebrane przez rodziców ze szpitala. W porozumieniu z dyrekcją szpitala położniczo-ginekologicznego zakład pogrzebowy przewozi ciała zmarłych dzieci na cmentarz, gdzie miesięcznie lub kwartalnie, w obecności kapłana odbywa się pochówek w zbiorowym grobie.
- 3.4. Duszpasterstwo rodzin po stracie dziecka – udziela pomocy duchowej i psychologicznej, organizując msze św., nabożeństwa i spotkania dla członków rodzin po stracie dziecka.
- 3.5. Dzień Dziecka Utraconego 15.10 – msze św. i spotkania dla rodzin po stracie dziecka w parafiach/dekanatach
4. Troska o życie człowieka w wieku podeszłym i chorego.
- Osoby starsze i chore są drugą grupą osób po dzieciach nienarodzonych szczególnie narażoną na dyskryminację i odrzucenie aż po eutanazję. Duszpasterstwo rodzin aktywnie włącza się w inicjatywy duszpasterskie mające na celu pomóc osobom chorym, zwracając uwagę na wsparcie rodziny chorego i umierającego. W działaniach tych szczególną uwagę zwraca na:
- nauczanie o chrześcijańskim przeżywaniu cierpienia i śmierci;
 - niebezpieczeństwo promowania eutanazji jako formy skrócenia cierpienia i pomocy terminalnie chorym;
 - współpracę z hospicjami dla dorosłych, dzieci i hospicjami prenatalnymi;
 - pomoc duchową i psychologiczną dla terminalnie chorych oraz ich bliskich.

XIII. Finansowanie Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Gliwickiej

1. Diecezjalne Duszpasterstwo Rodzin

1.1. Działalność Wydziału Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Gliwickiej oraz Diecezjalnej Specjalistycznej Poradni Życia Rodzinnego jest finansowana ze środków Kurii Diecezji Gliwickiej w zakresie:

- wynagrodzenia i podnoszenie kwalifikacji pracowników Wydziału Duszpasterstwa Rodzin (Duszpasterz Rodzin, Diecezjalny Doradca Życia Rodzinnego, specjaliści zatrudnieni w Diecezjalnej Specjalistycznej Poradni Rodzinnej);
- utrzymania i wyposażenia pomieszczeń Diecezjalnej Specjalistycznej Poradni Rodzinnej;
- zwrotu kosztów związanych z prowadzeniem działalności Diecezjalnego Duszpasterstwa Rodzin kierowanych do wiernych z terenu całej diecezji gliwickiej po uprzednim ich zatwierdzeniu przez ekonoma diecezji.

1.2. Działalność Diecezjalnego Duszpasterstwa Rodzin może być współfinansowana przez wiernych korzystających z oferty duszpasterstwa rodzin poprzez osobiste zaangażowanie się w organizowanie danego przedsięwzięcia lub złożenie dobrowolnej ofiary celowej na działalność duszpasterstwa rodzin zgodnie z wytycznymi Wydziału Duszpasterstwa Rodzin.

2. Dekanalne i Rejonowe Duszpasterstwo Rodzin

2.1. Działalność Dekanalnego i Rejonowego Duszpasterstwa Rodzin:

- utrzymanie, wyposażenie pomieszczeń, organizacja spotkań jest finansowana przez parafie należące do danego dekanatu i rejonu (zgodnie z podziałem podanym w rozdziale IV, punkt 1);
- wynagrodzenie dla osób posługujących w specjalistycznych poradniach dekanalnych i rejonowych jest finansowane przez Kurię Diecezji Gliwickiej;
- bezpośrednie przygotowanie do sakramentu małżeństwa jest współfinansowane przez narzeczonych składających dobrowolną ofiarę zgodnie z wytycznymi Wydziału Duszpasterstwa Rodzin;
- pozostałe inicjatywy mogą być współfinansowane przez dobrowolne ofiary korzystających.

3. Parafialne Duszpasterstwo Rodzin

3.1. Utrzymanie i wyposażenie pomieszczenia przeznaczonego na poradnię życia rodzinnego finansowane jest ze środków parafii.

3.2. Doradca życia rodzinnego posiadający ważną misję kanoniczną może zostać zaangażowany przez proboszcza do prowadzenia parafialnej poradni życia rodzinnego i/lub do prowadzenia katechez, spotkań grupowych na podstawie:

- ustnej umowy o wolontariat na okres do 30 dni z przysługującym ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz zwrotem kosztów prowadzonej działalności i podwyższania swoich kwalifikacji,
- pisemnej umowy o wolontariat z przysługującym zwrotem kosztów prowadzonej działalności i podwyższania swoich kwalifikacji,
- umowy cywilnoprawnej,
- umowy o pracę,

3.3. Zwrot kosztów finansowych i ewentualne wynagrodzenie parafialnego doradcy życia rodzinnego jest pokrywane z dobrowolnych ofiar korzystających i/lub finansowych środków parafialnych.

XIV. Logotyp Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Gliwickiej

Duszpasterstwo Rodzin dla dobra małżeństw i rodzin na bieżąco rozpoznaje nowe wyzwania duszpasterskie we współpracy z Wydziałami Kurii Diecezji Gliwickiej, Międzydiecezjalnym Seminarium Duchownym w Opolu oraz innymi ruchami, wspólnotami małżeństw i rodzin diecezji gliwickiej.

Załącznik nr 1

Wskazania dotyczące dalszego przygotowania do małżeństwa i życia w rodzinie w Diecezji Gliwickiej.

Przygotowanie dalsze do małżeństwa i życia w rodzinie w Diecezji Gliwickiej realizuje się w rodzinie, szkole, przez katechezę oraz w grupach rówieśniczych.

Duszpasterze w parafiach powinni realizować przygotowanie dalsze w trakcie spotkań z rodzicami, zwracając szczególną uwagę na następujące kwestie:

- powrót do tradycyjnych form świętowania uroczystości rodzinnych;
- wspólna modlitwa dostosowana do wieku dziecka i okresu liturgicznego;
- uczestnictwo Eucharystii niedzielnej rodziców z dziećmi na każdym etapie ich życia;
- organizowanie i zachęcanie rodzin do uczestniczenia w mszach św. rodzinnych;
- przywrócenie należytego miejsca w domach symbolom religijnym;
- wspólne świętowanie niedziel;
- zachęcanie do czytania Pisma Świętego oraz literatury i prasy katolickiej;
- troska rodziców o treści przekazywane dziecku w trakcie edukacji szkolnej ze szczególnym zwróceniem uwagi na zagadnienia moralne;
- zachęcanie i wspieranie dzieci do uczestnictwa w parafialnych formacyjnych grupach rówieśniczych (ministranci, Dzieci Maryi, Ruch Światło i Życie, itp.).

Załącznik nr 2

Wskazania dotyczące bliższego przygotowania do małżeństwa i życia w rodzinie w Diecezji Gliwickiej.

Przygotowanie bliższe do małżeństwa i życia w rodzinie w Diecezji Gliwickiej realizuje się poprzez katechezę: szkolną (w ostatniej klasie), w duszpasterstwie akademickim, parafialną oraz w grupach rówieśniczych.

Przygotowanie to powinno łączyć trzy zasadnicze elementy: wspólnotowo-liturgiczny, konferencyjny i dialogowy. Ma to być 25 katechez, najlepiej dla młodzieży 1. i 2. klasy szkoły ponadpodstawowej, w małych grupach, prowadzonych przez zespoły pastoralne.

Duszpasterze w parafiach powinni realizować przygotowanie bliższe w czasie spotkań z młodzieżą, zwracając szczególną uwagę na następujące kwestie:

- rozeznanie powołania;
- czystość seksualna;
- katolicka wizję małżeństwa i rodziny;
- rzeczywisty obraz życia małżeńskiego i rodzinnego;
- przysposobienie do międzyosobowego życia w małżeństwie i rodzinie;
- wprowadzenie w zagadnienia naturalnego planowania rodzin;
- wpływ zjawisk zachodzących we współczesnym świecie na rozwój młodego człowieka oraz płynące z nich zagrożenia;
- pogłębienie życia wspólnotowo-liturgicznego.
- W ramach katechezy szkolnej oraz spotkań duszpasterstwa akademickiego zaleca się współpracę duszpasterzy akademickich i katechetów z doradcami życia rodzinnego.

Załącznik nr 3

Minimum programowe bezpośredniego przygotowania do sakramentu małżeństwa

Przedstawiony poniżej program został opracowany dla potrzeb diecezji gliwickiej przez zespół dekanalnych doradców życia rodzinnego na podstawie zaleceń Dyrektorium Duszpasterstwa Rodzin Rady ds. Rodziny Episkopatu Polski z 2003 r. oraz późniejszych wskazań.

Podana tematyka jest konieczna do zrealizowania jako bezpośrednie przygotowanie do zawarcia sakramentu małżeństwa i obowiązuje w Diecezji Gliwickiej od dnia 1 marca 2014 r. Została zaakceptowana przez ks. bp Jana Kopca – ordynariusza diecezji.

KATECHEZY OGÓLNE

4 spotkania (czas jednego ok. 1,5 h)

I. Spotkanie ewangelizacyjne dla narzeczonych - *prowadzący to przedstawiciele wspólnot i ruchów posiadających w swoim charyzmacie ewangelizację.*

Spotkanie powinno zawierać:

1. Przedstawienie kerygmatu – spotkanie z osobą Jezusa jako fundament chrześcijaństwa.
2. Uświadomienie faktu stworzenia człowieka na obraz i podobieństwo Boga, czyli powołania go do miłości; definicję miłości małżeńskiej.
3. Świadectwo osób (najlepiej małżeństwa), które doświadczyły obecności Boga w swoim życiu.
4. Modlitwę z możliwością oddania swojego życia Panu Jezusowi.

II. Teologia małżeństwa – *nauka prowadzona przez kapłana lub osobę świecką.*

1. Sakrament małżeństwa jako fundament małżeństwa i rodziny chrześcijańskiej:
 - Sakrament małżeństwa znakiem miłości małżeńskiej i środowisko zbawienia;
 - Przymierze małżeńskie a Przymierze Chrystusa z Kościołem;
 - Zaproszenie Chrystusa do związku osób w sakramencie;
 - Dążenie do jedności małżeńskiej w trzech wymiarach (duchowy, psychiczny, fizyczny).
2. Odpowiedzialność wynikająca z przyjęcia sakramentu małżeństwa:
 - pojęcie odpowiedzialności;
 - odpowiedzialność za szczęście współmałżonka;
 - odpowiedzialność za świętość współmałżonka;
 - odpowiedzialność za religijne i dobre wychowanie dzieci.
3. Rola Eucharystii i modlitwy w małżeństwie i rodzinie chrześcijańskiej.

III. Etyka życia małżeńskiego – *nauka prowadzona przez doradcę życia rodzinnego z ważną misją kanoniczną.*

1. Kobieta i mężczyzna – równi, ale różni tzn. uzupełniający się w psychice, potrzebach, oczekiwaniach i uczuciach;
 - mit dopasowania się;
 - rola dialogu małżeńskiego.
2. Istota i znaczenie aktu małżeńskiego (dwie funkcje współżycia płciowego), powołanie do współpracy z Bogiem w przekazywaniu nowego życia;
3. Czystość narzeczeńska i małżeńska;

4. Odpowiedzialne rodzicielstwo:

- płodność to wspólna sprawa pary małżeńskiej;
- dziecko jako dar Boga, a nie własność rodziców;
- dziecko jako owoc miłości małżeńskiej, a nie “produkt uboczny seksu”;
- wspólne planowanie ilości dzieci (HV);
- zgoda na przyjęcie każdego dziecka wynikająca z przysięgi małżeńskiej.

5. Istota NPR – ogólnie (zaznaczyć, że nie jest to kalendarzyk małżeński!).

6. Definicja antykoncepcji (bez wchodzenia w szczegóły np. rodzaje).

7. Dlaczego Kościół mówi „NIE!” antykoncepcji:

- zaprzeczenie istoty aktu małżeńskiego – sztuczne oddzielenie płodności od gestu miłości;
- przeciw I Przykazaniu Bożemu – człowiek przypisuje sobie rolę Boga – Stwórcy;
- możliwe działanie wczesnoporonne pigułki hormonalnej;
- konsekwencje nieskutecznej antykoncepcji (bardzo często jest to aborcja);
- szkodliwość działań i postaw antykoncepcyjnych (psychiczna, fizyczna, trwałość związku).

IV. Liturgia sakramentu małżeństwa. Prawne aspekty zawarcia małżeństwa. – nauka prowadzona przez kapłana.

1. Ważność i godność sakramentu małżeństwa;

2. Przeszkody do zawarcia małżeństwa;

3. Znaczenie poszczególnych elementów i słów (miłość, wierność, uczciwość i nierozzerwalność małżeńska) przysięgi małżeńskiej.

4. Części ceremonii ślubnej: czytania, homilia, ślubowanie, poświęcenie i nałożenie obrączek, Komunia św. pod dwiema postaciami, błogosławieństwo, znak pokoju (pierwszy w małżeństwie);

5. Rola sakramentu pojednania i umiejętności przebaczenia w małżeństwie:

- omówienie warunków dobrej spowiedzi,
- przygotowania do pierwszej spowiedzi przedślubnej,

Zaleca się korzystanie z rachunku sumienia dla narzeczonych z kartką do spowiedzi przedślubnej Wydawnictwa Towarzystwa Chrystusowego Hlondianum w Poznaniu.

PORADNIA ŻYCIA RODZINNEGO

Spotkania indywidualne narzeczonych w Poradni Życia Rodzinnego – minimum 3 spotkania (po min. 1h) przeprowadzone przez doradcę życia rodzinnego z ważną misją kanoniczną, pracującego na materiałach zaakceptowanych przez Diecezjalne Duszpasterstwo Rodzin.

Pierwsze spotkanie w poradni:

1. Powitanie, zapoznanie się doradcy z narzeczonymi, odnotowanie pary w ewidencji;
2. Zagajenie: co narzeczeni pamiętają z nauk ogólnych, czy mają jakieś pytania, przedstawienie celu i charakteru spotkań w poradni życia rodzinnego;
3. Zapoznanie z metodą wielowskaźnikową – podwójnego sprawdzenia (angielska): istota, zalety, trudności, skuteczność – można to przeprowadzić obalając mity o NPR.
4. Płodność mężczyzny i kobiety jako wspólna płodność i dar Boga:
 - anatomia i fizjologia układu płciowego człowieka;
 - hormony (estrogeny i progesteron) a cykliczność płodności u kobiety;

5. Podstawowe objawy płodności: PTC, zmiany objawu śluzu szyjkowego, zmiany objawu szyjki macicy w czasie cyklu kobiety;
6. Zasady obserwacji PTC i objawu śluzu szyjkowego;
7. Zachęcenie do poprowadzenia obserwacji objawów płodności przez narzeczoną, pokazanie uproszczonego sposobu zapisu obserwacji na karcie;
8. Omówienie materiałów, które otrzymali narzeczeni.

Drugie spotkanie w poradni:

1. Powitanie, odnotowanie spotkania w ewidencji;
2. Rozpoznanie ewentualnych trudności w czasie samoobserwacji narzeczonej;
3. Omówienie wyglądu karty obserwacji;
4. Naniesienie przez narzeczonego objawów zaobserwowanych przez narzeczoną z karty do zeszytu obserwacji. Jeśli nie mają własnych obserwacji, wykorzystuje się karty z ćwiczeniami;
5. Zapoznanie z interpretacją objawów płodności na karcie przykładowej;
6. Wyznaczenie przez narzeczonych wspólnej płodności na cyklu własnym lub przykładowym (dzień po dniu);
7. Ćwiczenia w wyznaczaniu wspólnej płodności na przykładowych kartach;
8. Zadanie domowe.

Trzecie spotkanie w poradni:

1. Powitanie, odnotowanie spotkania w ewidencji;
2. Sprawdzenie zadania domowego, powtórka z wyznaczania wspólnej płodności na podstawie kolejnych obserwacji narzeczonej lub przykładzie z zeszytu;
3. Odpowiedzi na pytania narzeczonych;
4. Omówienie zagadnień dotyczących tzw. zapraszania dziecka:
 - poczęcie i zagnieżdżenie dziecka w jamie macicy,
 - przedstawienie działania mechanizmu pigułki hormonalnej dwuskładnikowej (działanie przeciwpczęciowe i wczesnoporonne),
 - karta ciąży, obserwacja PTC przez pierwszy trymestr, wyznaczanie terminu porodu,
 - rozwój dziecka w łonie matki, poród,
 - powrót płodności po porodzie (uzależniony od rodzaju karmienia dziecka), karty po porodzie,
 - jeśli narzeczeni są zainteresowani – zasady obserwacji i interpretacji objawu szyjki macicy.
5. Wręczenie zaświadczenia o odbyciu trzech spotkań w poradni;
6. Podanie numerów/adresów kontaktowych i zaproszenie narzeczonych do poradni już jako małżonków.

WEEKEND DLA NARZECZONYCH

W RAMACH BEZPOŚREDNIEGO PRZYGOTOWANIA DO MAŁŻEŃSTWA

Weekendowe bezpośrednie przygotowanie do sakramentu małżeństwa realizowane jest w formie wykładowo-warsztatowej. Zgodę na organizowanie i prowadzenie takiej formy przygotowania do sakramentu małżeństwa wydaje Wydział Duszpasterstwa Rodzin po przedstawieniu szczegółowego planu spotkań. Realizacja programu weekendu dla narzeczonych obejmuje łącznie 16 godzin zajęć, podzielonych na dwa dni spotkania.

Weekend dla narzeczonych, aby mógł zastąpić spotkania ogólne, musi zawierać:

- ewangelizację,
- tematy katechez ogólnych,
- skupienie z możliwością przystąpienia do spowiedzi.

Natomiast dodatkowo może być poszerzony o:

- warsztaty z komunikacji,
- ćwiczenia pozwalające na lepsze poznanie się narzeczonych, itp.
- świadectwa życia małżeńskiego i rodzinnego.

Weekend dla narzeczonych nie zawiera tematów realizowanych w poradni życia rodzinnego i nie może zastępować żadnego ze spotkań w poradni. Po weekendowym przygotowaniu do małżeństwa narzeczeni mają obowiązek uczestniczyć w trzech spotkaniach w poradni życia rodzinnego.

DZIEŃ SKUPIENIA DLA NARZECZONYCH

Dzień skupienia to forma duchowego przygotowania narzeczonych do zawarcia sakramentu małżeństwa.

W ramach skupienia należy zorganizować:

- nabożeństwo (nie msza św.) z konferencją kapłana będącą poszerzeniem tematów realizowanych w cyklu przygotowania (np. rola przebaczenia w małżeństwie, świętość aktu małżeńskiego, elementy prawdziwej miłości małżeńskiej),
- świadectwo pary małżeńskiej,
- rachunek sumienia dla narzeczonych,
- możliwość skorzystania z sakramentu pokuty – jako pierwsza spowiedź przedmałżeńska, jeżeli narzeczeni ze względu na swoją sytuację moralną nie mogą uzyskać rozgrzeszenia, to zachęca się ich do rozmowy z kapłanem w konfesjonale, który może udzielić im błogosławieństwa,
- adorację Najświętszego Sakramentu.

Dodatkowo może zostać odprawiona msza św. z homilią, ale nie jest to konieczne.

DOKUMENTY POTWIERDZAJĄCE ODBYCIE PRZYGOTOWANIA DO SAKRAMENTU MAŁŻEŃSTWA

Potwierdzenie bezpośredniego przygotowania do małżeństwa odbywa się dwuetapowo ze względu na konieczność odnotowania wniesienia ofiary przez narzeczonych. Zaleca się korzystanie z opracowanego przez Duszpasterstwo Rodzin zaświadczenia i karty obiegowej, które są jednolite dla diecezji gliwickiej i można je nabyć w kurii diecezjalnej.

Kartę obiegową narzeczeni otrzymują w kancelarii parafialnej w momencie zgłaszania chęci zawarcia małżeństwa. Wtedy powinni uzyskać również informacje na temat wymogów związanych z zawarciem sakramentu małżeństwa (dokumenty, nauki przedmałżeńskie, spotkania w poradni, skupienie, ofiara). Obiegówka potwierdza odbycie nauk przedmałżeńskich. Po złożeniu ofiary za katechezy ogólne narzeczeni otrzymują stosowne zaświadczenie. Zaświadczenie to należy przedstawić w Poradni Życia Rodzinnego w celu potwierdzenia spotkań indywidualnych. Zaświadczenie jest załącznikiem do protokołu przedmałżeńskiego.

Karta obiegową i zaświadczenie są wydawane indywidualnie dla każdego z narzeczonych.

Załącznik nr 4

Statut Diecezjalnego Studium Życia Rodzinnego pod patronatem Biskupa Ordynariusza Diecezji Gliwickiej

„Wychowawca jest osobą, która „rodzi” w znaczeniu duchowym. Wychowanie w tym ujęciu może być równocześnie uważane za prawdziwe apostołstwo. Jest wspólnym uczestnictwem w prawdzie i miłości, w tym ostatecznym celu, który stanowi powołanie człowieka ze strony Boga Ojca, Syna i Ducha Świętego.”

*List do Rodzin Gratissimam Sane
Ojca Świętego Jana Pawła II, Rzym 02.02.1994r.*

W oparciu o dokumenty Kościoła Katolickiego mówiące o potrzebie apostołstwa na rzecz rodziny i aktualną potrzebę duszpasterską Kościoła lokalnego Duszpasterstwo Rodzin Diecezji Gliwickiej powołuje z dniem 10 września 2005r. Diecezjalne Studium Życia Rodzinnego w Gliwicach pod patronatem Biskupa Ordynariusza Diecezji Gliwickiej Ks. Jana Wieczorka.

I. Cel Diecezjalnego Studium Życia Rodzinnego

1. Celem DSZR jest przygotowanie:

- a) parafialnych doradców życia rodzinnego,
- b) osób tworzących zespoły pastoralne przygotowujących młodzież szkół średnich do małżeństwa w ramach katechez parafialnych,
- c) małżonków i rodziców do lepszego pełnienia swych ról w rodzinie, poprzez pogłębioną refleksję naukową i chrześcijańskie spojrzenie na małżeństwo i rodzinę.

II. Organizacja i władze Studium

1. DSZR podlega bezpośrednio Referatowi Duszpasterstwa Rodzin Diecezjalnej Kurii w Gliwicach;
2. Władzą dla DSZR w Gliwicach są: Ordynariusz Diecezji Gliwickiej, Diecezjalny Duszpasterz Rodzin i ściśle z nim współpracujący Diecezjalni Doradcy Życia Rodzinnego;
3. Diecezjalny Duszpasterz Rodzin i Diecezjalni Doradcy Życia Rodzinnego powołują prelegentów do pracy w studium;
4. Studium jest finansowane ze środków, które są zobowiązani przekazać słuchacze w wysokości 250 zł. za semestr, w terminach podanych w rozdziale III, pkt. 3 i 4;

Jeżeli w zajęciach Studium uczestniczą osoby blisko spokrewnione lub para małżonków, to istnieje możliwość obniżenia czesnego o 25% na osobę, po wcześniejszym rozpatrzeniu sytuacji materialnej słuchacza przez organizatorów;

5. Diecezjalny Duszpasterz Rodzin i Diecezjalni Doradcy Życia Rodzinnego czuwają nad organizacją i prawidłowym przebiegiem Studium;
6. Diecezjalny Duszpasterz Rodzin w porozumieniu z Diecezjalnymi Doradcami Życia Rodzinnego występują z prośbą do Biskupa Ordynariusza Diecezji Gliwickiej o udzielenie misji kanonicznej absolwentom Studium;
7. Wykładowcami DSZR są profesorowie Uniwersytetu Opolskiego Wydziału Teologicznego w Opolu oraz zaproszeni specjaliści.

III. Słuchacze DSZR

1. DSZR posiada słuchaczy zwyczajnych i tzw. „wolnych”

- a) słuchacze zwyczajni otrzymują dyplom ukończenia DSZR oraz misję kanoniczną,
 - b) słuchacze „wolni” otrzymują zaświadczenie potwierdzające uczestnictwo w Studium, nieuprawniające do otrzymania misji kanonicznej.
2. O przyjęciu do Studium decydują Diecezjalni Doradcy Życia Rodzinnego.
 3. Warunkiem przyjęcia są:
 - a) złożenie podania o przyjęcie,
 - b) przedłożenie pisemnej opinii księdza proboszcza o kandydacie,
 - c) uiszczenie opłaty w wysokości 100 zł. do dnia 30 września roku rozpoczęcia nauki na konto Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Gliwickiej.
 4. Słuchacz Studium jest zobowiązany do wpłat za kolejne semestry do ostatniego dnia miesiąca rozpoczynającego dany semestr na konto Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Gliwickiej.
 5. Osoby, które nie uiszczą w terminie czesnego, zostaną skreślone z listy słuchaczy Studium – po jednorazowym wezwaniu do zapłaty.

IV. Studia

1. DSZR trwa 2 lata (4 semestry). Zajęcia odbywają się raz w miesiącu (2. sobota miesiąca) od września do czerwca. Jeden semestr obejmuje 5 zjazdów.
2. Formacja teologiczna ma na celu poznanie nauki katolickiej o małżeństwie i rodzinie w oparciu o dokładną znajomość źródeł Objawienia w ścisłej łączności z Magisterium Kościoła Katolickiego.
3. Formacja warsztatowa ma wyrobić umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej i pracy z grupą oraz znajomość metody Naturalnego Planowania Rodziny.
4. Po ukończeniu Studium absolwent otrzymuje dyplom DSZR, który może być podstawą do otrzymania misji kanonicznej. Dyplom będzie honorowany tylko przez instytucje kościelne.
5. Słuchacze zwyczajni mogą przystąpić do egzaminu II° w celu uzyskania dyplomu państwowego – Nauczyciela NPR Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie.
6. Do otrzymania dyplomu ukończenia DSZR wymaga się:
 - a) wysłuchania trwających dwa lata wykładów przewidzianych programem – możliwa usprawiedliwiona nieobecność na 4 wykładach,
 - b) uczestniczenia w warsztatach z komunikacji interpersonalnej i pracy z grupą – konieczność 100%-owej frekwencji,
 - c) uczestniczenia w ćwiczeniach nauki metody NPR – każda nieobecność musi być indywidualnie z prowadzącym uzupełniona do następnych zajęć,
 - d) zaliczenia wszystkich testów kontrolnych przewidzianych programem,
 - e) przedłożenia pracy dyplomowej oraz jej obrony,
 - f) zdanie z wynikiem pozytywnym egzaminu I stopnia z metody objawowo-termicznej podwójnego sprawdzenia (angielskiej).

V. Ramowy program DSZR

1. Program DSZR obejmuje pięć bloków tematycznych.
Blok I – nauka Kościoła o małżeństwie i rodzinie – teologia i Biblia:
 - Biblia o małżeństwie i rodzinie;

- nauka o małżeństwie i rodzinie w dokumentach Kościoła;
- teologia małżeństwa i rodziny;
- istota i znaczenie sakramentu małżeństwa;
- małżeństwo w prawie kanonicznym.

Blok II – Wybrane zagadnienia z psychologii małżeństwa i rodziny:

- rozwój i dojrzewanie do miłości (wybór drogi powołania);
- psychologia małżeństwa i rodziny;
- społeczne zagrożenia życia małżeńskiego i rodzinnego;
- kultura życia małżeńskiego i rodzinnego;
- budowanie więzi w małżeństwie poprzez umiejętność okazywania uczuć i dialog interpersonalny;
- komunikacja w małżeństwie i rodzinie – ćwiczenia;
- pomoc osobie uzależnionej i współuzależnionej.

Blok III – Wybrane zagadnienia z prawa rodzinnego i nieletnich.

- Podstawowe pojęcia z zakresu prawa rodzinnego i nieletnich.

Blok IV – Wybrane zagadnienia z seksuologii – etyka seksualna, bioetyka:

- natura ludzkiej płciowości (kobieta i mężczyzna), rozwój psychoseksualny człowieka;
- zaburzenia seksualne i dewiacje, przemoc seksualna;
- etyka w życiu małżeńskim;
- elementy bioetyki: sztuczna regulacja poczęć (antykoncepcja, aborcja), sztuczna prokreacja (zapłodnienie pozaustrojowe, sztuczna inseminacja, klonowanie), diagnostyka prenatalna, eutanazja.

Blok V – Zagadnienia z fizjologii płodności i metod Naturalnego Planowania Rodziny – biomedycyna:

- fizjologia i anatomia układu płciowego człowieka, endokrynologia, dojrzewanie i przekwitanie płciowe;
- poczęcie człowieka, okres ciąży, poród, naturalne karmienie piersią;
- metody Naturalnego Planowania Rodziny – istota, historia, skuteczność, rodzaje;
- metoda objawowo-termiczna podwójnego sprawdzenia (angielska), zasady obserwacji podstawowych objawów płodności i interpretacji kart;
- cykle dziewcząt dojrzewających,
- techniki i urządzenia wspomagające NPR;
- sztuczna regulacja poczęć, sztuczna prokreacja.
- NaProTechnology.

Blok VI – Komunikacja interpersonalna, metodyka pracy warsztatowej i grupowej:

- warsztaty z komunikacji interpersonalnej;
- metodyka pracy warsztatowej;
- praca z grupą, zajęcia integracyjne;
- metodyka pracy doradcy życia rodzinnego;
- wystąpienia publiczne – prelekcje – vademecum prelegenta;
- spotkania indywidualne w PZR – vademecum doradcy życia rodzinnego;
- minimum programowe bezpośredniego przygotowania do sakramentu małżeństwa;
- przygotowanie do sakramentu małżeństwa – indywidualne spotkania narzeczonych, przypadki;
- poradnictwo rodzinne – diagnoza problemu, psychoedukacja, studium przypadku.

Załącznik nr 5

Finansowanie Bezpośredniego Przygotowania do Małżeństwa w Diecezji Gliwickiej

1. Złożenie ofiary pieniężnej przez narzeczonych na pokrycie kosztów związanych z bezpośrednim przygotowaniem do sakramentu małżeństwa, zgodnie z minimum programowym –
2. nie więcej niż 150 zł od pary narzeczonych.

Uwaga: W trudnej sytuacji finansowej narzeczonych istnieje możliwość zwolnienia z opłaty; upoważniony jest do tego proboszcz parafii narzeczonych.

3. Wyżej wymieniona kwota obejmuje:

- 60 zł - katechezy ogólne zgodnie z minimum programowym (4 katechezy z ewangelizacją) i skupienie dla narzeczonych,
- 60 zł - poradnia życia rodzinnego (minimum 3 indywidualne spotkania),
- 30 zł – materiały dla narzeczonych zalecane i rozprowadzane przez Duszpasterstwo Rodzin Diecezji Gliwickiej.

4. Forma złożenia ofiary

Ze względu na dwuetapowe przygotowanie (katechezy ogólne, wizyty w poradni życia rodzinnego) oraz coraz częstsze przypadki realizowania poszczególnych etapów w różnych miejscach proponuje się oddzielne przyjmowanie ofiar:

- za katechezy ogólne, ewangelizację i skupienie – według wskazań organizatora,
- 90 zł za spotkania w poradni i materiały – przyjmowane przez doradcę życia rodzinnego na pierwszym spotkaniu w poradni.

5. Potwierdzenie złożonej ofiary przez narzeczonych

- katechezy ogólne – lista obecności prowadzącego, zaświadczenie narzeczonych – załącznik do protokołu,
- poradnia - lista obecności prowadzącego, zaświadczenie narzeczonych – załącznik do protokołu.

6. Rozliczenie złożonych ofiar

- Prelegent katechez ogólnych – 50 zł za katechezę.
- Pokrycie kosztów organizacji katechez ogólnych, zakup zaświadczeń potwierdzających odbycie nauk, ewangelizacji i skupienia – pozostała część darowizny.
- Doradca życia rodzinnego – 3 spotkania x 20 zł = 60 zł.
- Doradca życia rodzinnego – 30 zł na zakup materiałów dla narzeczonych w Diecezjalnym Duszpasterstwie Rodzin.

7. Sytuacje nietypowe

W przypadku, gdy narzeczeni nie złożą ofiary lub złożą ją w mniejszej kwocie, proboszcz parafii jest zobowiązany do pokrycia kosztów prelegentów i osób zaangażowanych przy organizacji bezpośredniego przygotowania do sakramentu małżeństwa.

Załącznik nr 6

Formalności związane z pochówkiem dziecka zmarłego przed narodzinami w Polsce

Postępowanie celem pochowania dziecka zmarłego przed urodzeniem:

1. Formalności w szpitalu

- ciało dziecka można odebrać za pośrednictwem firmy pogrzebowej
- szpital ma obowiązek wystawienia karty martwego urodzenia niezależnie ile trwała ciąża, ale po ustaleniu płci dziecka i w ciągu 3 dni zgłosić USC, także jeśli poronienie nastąpiło w domu
- jeżeli nie ma możliwości ustalenia płci dziecka wystawiana jest karta zgonu – na jej podstawie można pochować dziecko na własny koszt

2. Rejestracja w USC

- rodzice zgłaszają się w USC z dokumentami: karta martwego urodzenia, akt małżeństwa
- USC sporządza Akt Urodzenia dziecka z adnotacją, że urodziło się martwe w 3 odpisach (nie wystawia się Aktu Zgonu)

3. Formalności pogrzebowe

- rodzice mają prawo pochować swoje dziecko, które urodziło się martwe, bez względu na czas trwania ciąży w grobie indywidualnym, rodzinnym lub zbiorowym
- jeśli rodzice pragną pogrzebu katolickiego, zgłaszają się z aktem urodzenia lub kartą zgonu i proszą o pogrzeb dziecka nieochrzczonego w kancelarii swojej parafii

4. Formalności związane ze świadczeniami

- ZUS wypłaca rodzicom lub osobom, które pochowały dziecko, zasiłek pogrzebowy (potrzebne są wnioski i akt urodzenia)
- Kodeks Pracy przewiduje 8-tygodniowy urlop macierzyński dla pracownicy, której dziecko urodziło się martwe, po przedłożeniu pracodawcy aktu urodzenia dziecka.

Podstawa prawna:

Dz. U. z 2011r. nr 118, poz. 687 z późniejszymi zmianami

Dz. U. z 2014r. nr 1741 poz. 1888

Załącznik nr 7

Porozumienie o wykonywanie świadczeń wolontarystycznych

zawarte w dniu w
pomiędzy:
Parafią
z siedzibą w
reprezentowaną przez Proboszcza ks.
zwaną dalej „Korzystającym”,
a Panem/Panią
legitymującym/ą się dowodem osobistym nr
PESEL
zamieszkałym/ą
zwanym dalej „Wolontariuszem”, a wspólnie zwanych „Stronami”.

Wstęp

Korzystający oświadcza, że jest podmiotem na rzecz którego, zgodnie z art. 42 ust.1 z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jedn, Dz. U. z 2010r., nr 234, poz. 1536 z późn. zm.) mogą być wykonywane świadczenia przez wolontariuszy. Wolontariusz oświadcza, że posiada kwalifikacje niezbędne do wykonywania powierzonych niżej czynności. Mając na względzie ideę wolontariatu, u podstaw której stoi dobrowolne, bezpłatne wykonywanie czynności, a także biorąc pod uwagę charytatywny, pomocniczy i uzupełniający charakter wykonywanych przez wolontariuszy świadczeń, Strony porozumienia uzgadniają, co następuje:

§ 1

Korzystający powierza wykonywanie Wolontariuszowi, a Wolontariusz dobrowolnie podejmuje się wykonania na rzecz Korzystającego następujących czynności: prowadzenie poradnictwa rodzinnego i katechez przedmażeńskich.

§ 2

1. Strony Porozumienia uzgadniają, że czynności określone w § 1 zostaną wykonane w okresie:
od do
2. Miejscem wykonywania czynności będzie

§ 3

Strony zgodnie ustalają, że Porozumienie niniejsze obejmuje świadczenia o charakterze wolontarystycznym, które mają charakter bezpłatny.

§ 4

Korzystający zobowiązuje się zapewnić Wolontariuszowi bezpieczne i higieniczne warunki wykonywania przez niego świadczeń.

§ 5

Wolontariuszowi przysługuje zaopatrzenie z tytułu wypadku przy wykonywaniu świadczeń wymienionych w pkt. 2 porozumienia, na zasadach wynikających z odrębnych przepisów.

§ 6

Korzystający zobowiązuje się do zwrotu Wolontariuszowi wydatków, które ten poczynił w celu należytego wykonywania świadczeń, w tym kosztów podróży służbowych i diet na zasadach wynikających z odrębnych przepisów.

§ 7

Korzystający zobowiązuje się do zwrotu Wolontariuszowi kosztów szkoleń w zakresie wykonywanych przez niego świadczeń określonych w niniejszym Porozumieniu.

§ 8

Zwrot wydatków, o których mowa w § 6 i § 7, nastąpi w terminie 7 dni od otrzymania przez Korzystającego od Wolontariusza stosownego rozliczenia wraz z dowodami poniesionych wydatków.

§ 9

Wolontariusz zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy informacji, które uzyskał w związku z wykonywaniem świadczeń na rzecz Korzystającego, a które stanowią tajemnicę Korzystającego. Dotyczy to w szczególności informacji związanych z:

- a) Ochroną danych osobowych
- b) Sytuacją socjalną i zdrowotną osób, na rzecz których Korzystający świadczy usługę duszpasterską i pomoc charytatywną
- c) Sytuacją finansową i gospodarczą Korzystającego.

§ 10

1. Każdej ze stron przysługuje prawo wypowiedzenia niniejszego Porozumienia bez podania powodu, z zachowaniem okresu wypowiedzenia, który wynosi 1 miesiąc liczony od końca miesiąca, w którym nastąpiło wypowiedzenie Porozumienia.
2. Oświadczenie woli każdej ze Stron o wypowiedzeniu Porozumienia winno być złożone na piśmie pod rygorem nieważności.

§ 11

Za wyrządzone szkody Strony odpowiadają na zasadach określonych w Kodeksie Cywilnym.

§ 12

W sprawach nieuregulowanych przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub niniejszym Porozumieniem zastosowanie będą miały odpowiednie przepisy Kodeksu Cywilnego.

§ 13

Wszelkie zmiany i uzupełnienia treści niniejszego Porozumienia wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 14

Strony będą dążyły do polubownego rozstrzygnięcia wszelkich ewentualnych sporów. W razie nieosiągnięcia porozumienia poddadzą spór rozstrzygnięciu sądu właściwemu dla siedziby Korzystającego.

§ 15

Porozumienie sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

KORZYSTAJĄCY

WOLONTARIUSZ